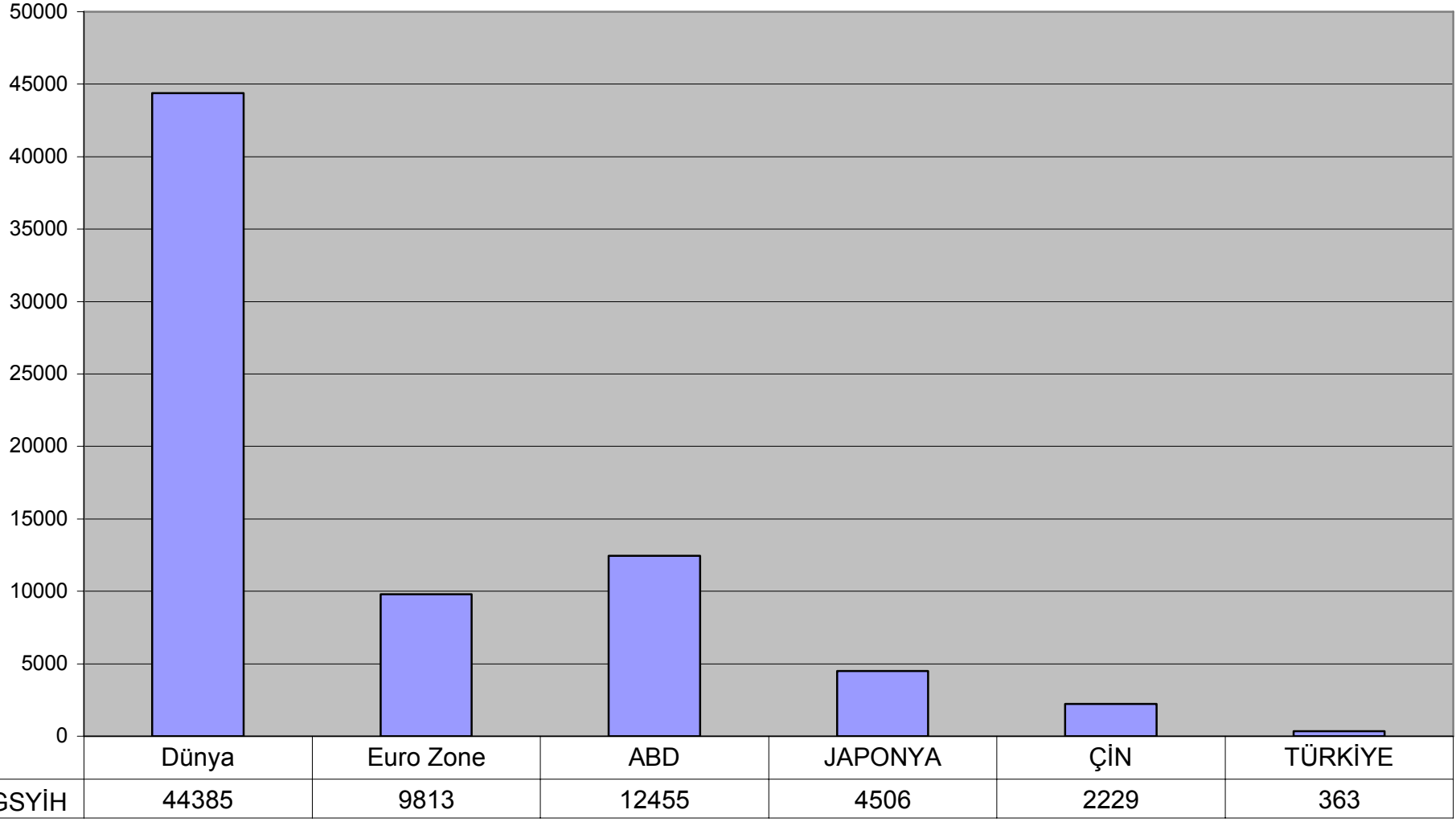

AB Ekonomisinin Mevcut Durumu ve Geleceęe Dönük Projeksiyonlar

Prof. Dr.
Lerzan ÖZKALE, İTÜ
Ankara, 18 Ekim 2006

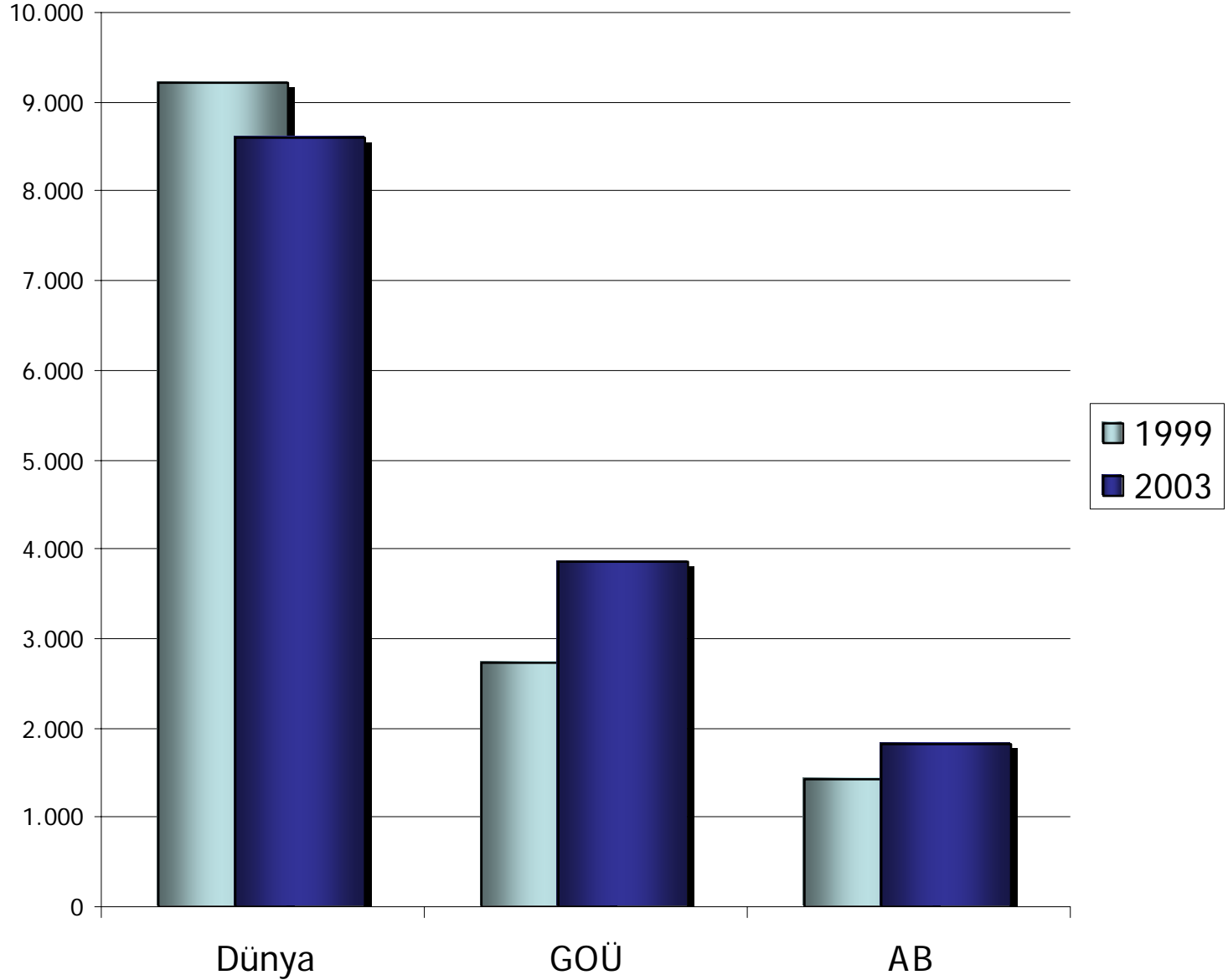
2005 GSYİH (cari ABD Doları, milyar)

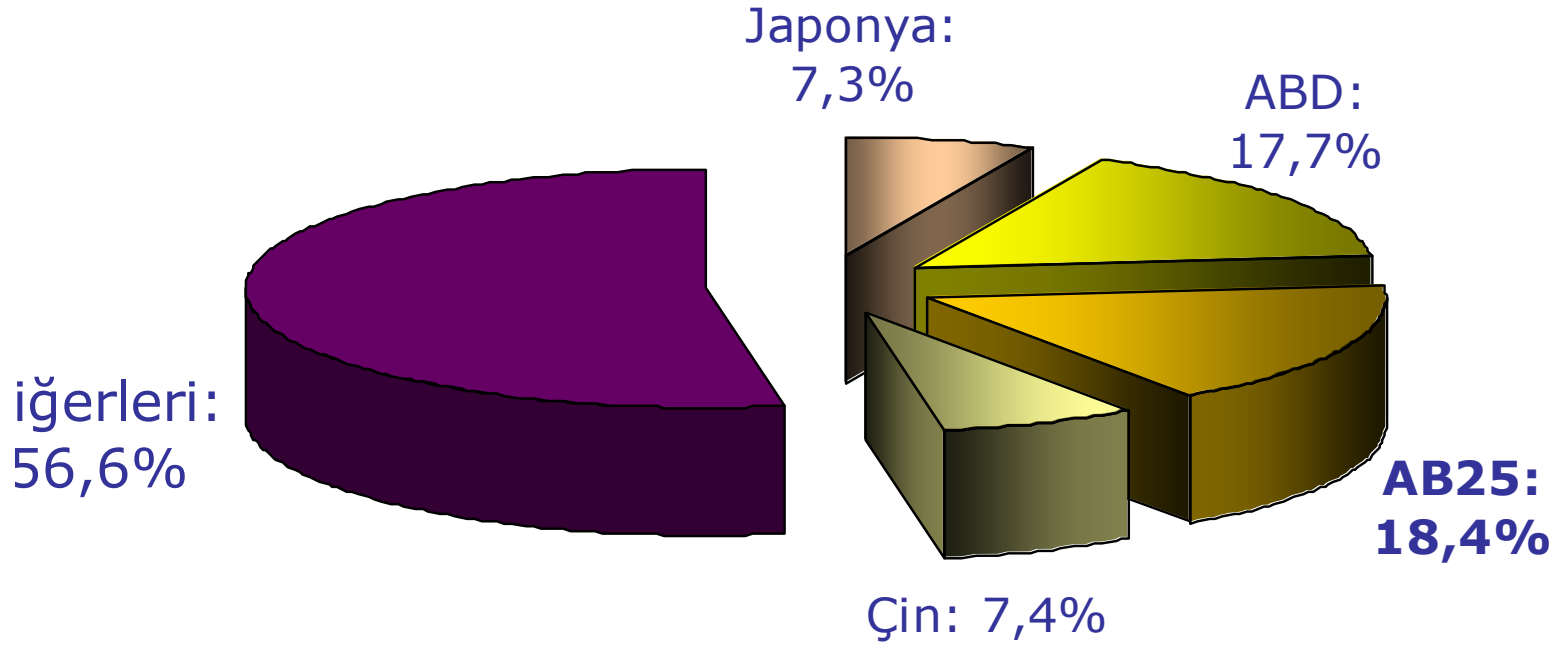
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
AB Büyüme	1.9	2.5	2.5	3	3.5	1.7	0.6	1.1	1.6	1.1	2.7

Dünya ticaretinin gelişimi: 1999-2003

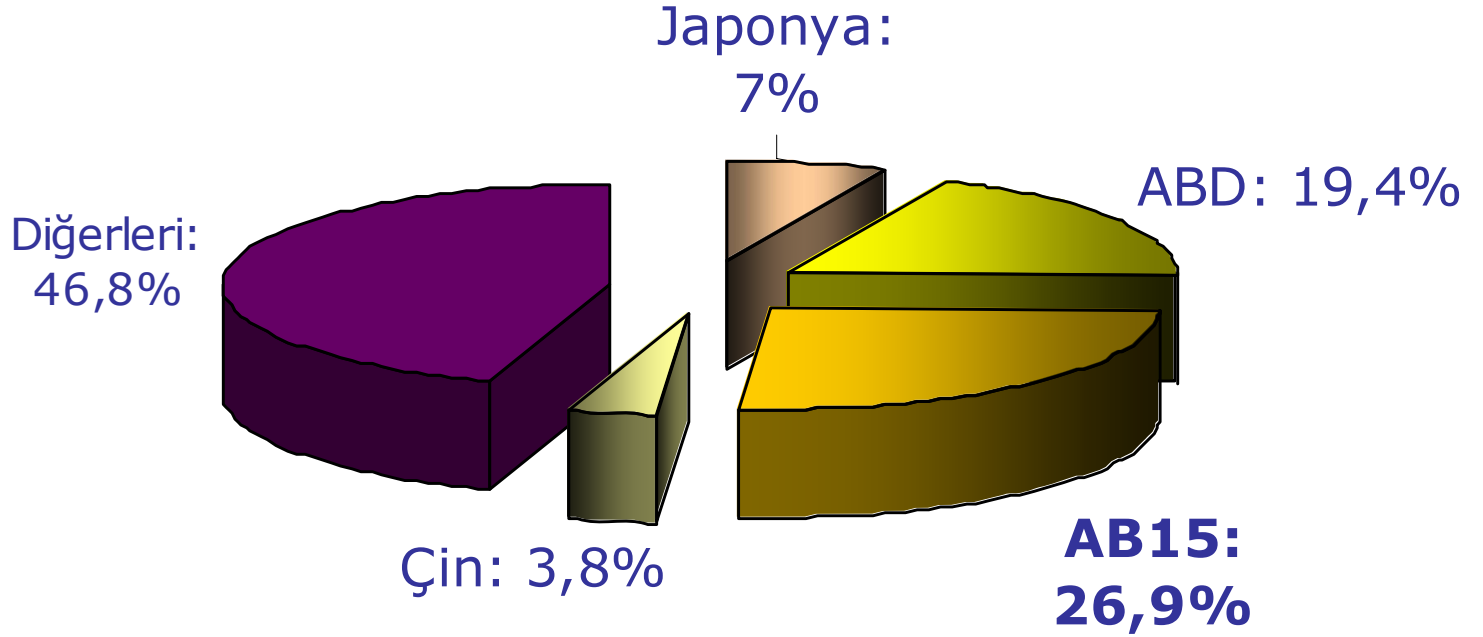
Milyar €

DÜNYA MAL TİCARETİNDEKİ PAY

DÜNYA HİZMET TİCARETİNDEKİ PAY

Tarife oranlarındaki değişim

Mal grubu	1958		1996		
	AET(6)	ABD	AB(15)	ABD	Japonya
Tekstil (hazır giyim hariç)	16	26			
Hazır giyim	21	32.5			
Tekstil, hazır giyim			9,8	11,3	10,1
Ormancılık ürünleri	16	18	3,4	3,5	3,6
Kağıt, kağıt ürünleri	15	10,5	4,7	1,8	1,2
Kimyasallar	12	24			
Kimyasallar ve petrol ürünleri			5,3	4,4	3,2
Metal eşya	16	23	4,3	3,2	0,3
Tarım, ormancılık, balıkçılık			10,7	7,9	5,0
İmalat sanayi			7,7	5,4	3,3

AB25'in Dış Ticaretinde İlk On Sıradaki Ülkeler (tutar %)

2004, AB içi ticaret hariç

AB'nin İthalatında Pay

AB'nin İhracatında Pay

Sıra	AB İthalatı	Milyon euro	% dünya	Sıra	AB İhracatı	Milyon euro	% dünya
Kaynak: Eurostat (Statistical regime 4)							
	Dünya	1.027.893	100,0		Dünya	962.648	100,0
1	ABD	157.443	15,3	1	ABD	233.912	24,3
2	Çin	126.737	12,3	2	İsviçre	74.960	7,8
3	Rusya	80.539	7,8	3	Çin	48.039	5,0
4	Japonya	73.536	7,2	4	Rusya	45.664	4,7
5	İsviçre	61.409	6,0	5	Japonya	43.067	4,5
6	Norveç	55.988	5,4	6	Türkiye	37.992	3,9
7	Türkiye	30.939	3,0	7	Norveç	30.655	3,2
8	Kore	30.203	2,9	8	Kanada	21.916	2,3
9	Taiwan	23.604	2,3	9	Avustralya	19.826	2,1
10	Brezilya	21.098	2,1	10	Hong Kong	19.155	2,0

- yapısal değişim

- Tarımın istihdamdaki payı: 1970'de % 12, 2001'de % 4

- İmalat sanayinin istihdam payı % 33'den % 20'ye

- Nedenleri:

- yüksek-teknoloji kullanılan endüstrilerde ABD ve Japonya ile,

- niteliksiz-emek yoğun endüstrilerde ise Uzak-Doęu ülkeleriyle rekabet edilememesi

- Sonuçları:

- İşsizlik artışı ve/veya

- Sektörler arası ücret dengesizlikleri

- OECD'ye göre AB'nin 1997 yılındaki teknoloji ticareti açığı (uluslararası lisans anlaşmaları veya teknik danışmanlık ihracatı ile ithalatı arasındaki fark) 4,4 milyar dolar, ABD'nin fazlası 24,3 milyar dolar

- İleri teknolojili ürünlerin toplam imalat sanayi ihracatı içindeki payı:

- AB'de % 16, Japonya'da % 28, ABD'de % 34

- Gelişme: 1994-2000 arasında AB'nin havacılık, elektronik mallar, bilgisayar ve ölçme aletleri dünya ticaretindeki payında artış

- Çözüme yönelik Lizbon Olağanüstü Zirve Kararları (2000)

- 2010 yılı itibariyle dünyanın en dinamik ve rekabetçi ekonomisini, Avrupa bilgi toplumunu yaratma hedefi (Avrupa Yüksek Öğrenim Alanı ile Avrupa Araştırma Alanının oluşturulması)

Yeni üyelerin durumu

- Kıbrıs (% 83) ve Malta (% 53) dışında, en fakir Letonya ile Litvanya'da kişi başına ulusal gelir AB ortalamasının % 29'u düzeyindeyken, en zengin Slovenya'da % 72.

Bu ülkelerin AB üyeliğine hazırlanmalarının yarattığı değişiklikler:

- GSYİH'nin bileşimi: imalat sanayi ve tarımsal üretim payında düşüş, hizmetlerde artış
- Emek verimliliği: AB ortalamasının gerisinde ancak en düşük verimliliğe sahip Portekiz'den ilerde; Slovenya, Çek Cumhuriyeti ve Macaristan'da Yunanistan'dan da ilerde.
- Üye ülkelere yetişmenin anahtarı genel üretim verimliliğindeki açığın kapatılması.

Yeni üyelerin durumu

- Değişimin beklendiği kadar hızlı gerçekleşmeme nedeni : yetersiz tarımsal destekler ve bölgesel fonlar.
- Dış ticarete 3. ülkelerden AB ülkelerine yönelim: 1990'ların ikinci yarısında özellikle tekstil, metal sanayi, elektrikli aletler, optik araçlar ve taşıt araçları donanımı)
- Endüstri-içi ticaretin miktarı artmakla birlikte bu ülkelerin endüstri-içi ticareti dikey nitelikte.
- Yoğun doğrudan yabancı sermaye girişinin büyümedeki önemli rolü
- Başlangıçtaki ekonomik daralma ile birlikte emek talebi bileşimindeki büyük değişimin etkisiyle gelir dağılımında ciddi bozulma ve yoksulluk oranında önemli artış

Değerlendirme ve gelecek

- AB'nin geleceği konusundaki şüpheler
 - Etnik kökenli bölünmeler vs AB politik-ekonomik bütünleşmesi (*Hangisi daha güçlü bir argüman*)
 - İsviçre veya Singapur gibi başarılı küçük ülkelerin varlığı vs birleşik Avrupa (dünyayı etkileme gücü, küresel gelişmelerden etkilenme)

Değerlendirme ve gelecek

- AB'nin geleceğine dair olumlu beklentiler
 - Son otuz yılda AB'deki üretim verimlilik artışı ABD'den yukarda
 - Kişi başına gelirden kapanmayan farkın nedenleri verimlilik artışının AB'de daha yüksek gelir yerine daha çok dinlenmeye ayrılması yani daha düşük çalışma saatleri,
 - Mal ve finans piyasalarında önemli reformlar
 - Rekabet politikası
 - Finans piyasalarında deregülasyon
 - Emek piyasası üzerinde baskılar